

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Телеф. Редації: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

*) Як відомо, Польща на основі злидністу має дістати тільки північно-східну частину, отже б. і промислового району і тільки т. зв. частина злидніло не рішення адміністрації

мо в містах на Помор'ю. І так: Торунь зі 67,8 проц. впав на 14,7 проц., Іновроцлав зі 42,9 проц. на 6,9 проц., Бидгош (Бромберг) зі 79,5 проц. на 6,9 проц. Спадок — як бачимо — рекордний і тому німці залюбки покликуються на минуле.

До того ще приходять господарські моменти і вся Німеччина однозгідно повторяє слова през. Гінденбурга, які він сказав колись в Оппелні: того, що нам видерто, не можемо забути ні переболіти!

Бо втратили вони дійсно багато. Втратили територіальну єдність держави в сусідстві Балтійського моря і в тому навіть фантастичний плян тунелю, збудованого під польським коридором, зарадити не може. Втратили нечислені багатства Шлезька і його розбудований промисл.

Польська сторона теж висуває поруч із цифрами населення ще й цифри з ділянки господарства. Скарби на Шлезьку Польщі потрібні, так як необхідний теж геополітичний курйоз: коридор.

Доступ до моря — цеж легені, якими дихає господарство Польщі. І тут слідує цифри (не наводимо їх, аби не перетягувати статті даліши цифровим матеріалом), цифри продукції і збуту, морського ввозу і вивозу, цифри біляньс'ї бюджету.

Важке рішення, коли з обох сторін однакові аргументи. Та всеж, по німецькій стороні вони чогось сильніші і... в широкому світі популярніші. А з ними популярнішою є й ідея ревізйонізму.

Чи підходити нам ще до цієї справи з погляду наших національних інтересів? У своєму часі ми писали на сторінках „Діла“ про це широко в дописах із Шлезька. Ми тоді вказали на логічну необхідність (цеж фізичне право!) натиску Польщі на схід нашим коштом, колиб

зревідовані договори відобрали Польщі Шлезьк і Помор'я. Ми згадували про збільшену експанзивність польського елемента проти нас, колиб на заході Польщі застгнував принцип етнографічної однородності і через те не було там конечности боронити „стан посідання“ чи збільшувати його коштом ворожих сусідів. Ми пригадували теж уже над німецькою концепцією заміни Балтики на Чорне море, яку з завзятістю поборював орган „Ліги Морської „Морже“, та яку відсвіжив ще в серпні м. р. париський емігрант кн. Кочубей, висуваючи федерацію Польщі з Україною, як розв'язку „поморського питання“.

Очевидно — виступ сен. Борага посередньо видвгнув теж і порушувані нами справи. Novum в американського сенатора — це згадка про малярів, де знов у гру ввійшли наші інтереси на Підкарпатській Україні.

Бачимо з того, що думка одностороннього проницького ревізйонізму — колиб мало колись прийти до її реалізації — ввійшла б зовсім поважно в орбіту наших національних інтересів і то як чинник негативний. В позитивному змислі — коли прослідкуємо її розвиток досі — не дає вона нам нічого. Наша пропаганда, пропаганда недержавної нації, не може на жаль у тому напрямі похвалитись якимись результатами.

І це примушує нас з резервою, якщо не просто з острахом дивитись на всі затії світа поставити справу ревізйї дотеперішних трактатів у такій площині. Примушує теж застановитись над способами оборони наших національних інтересів, над шляхами відповідної пропаганди.

С. Север.

Небезпека тенденційного перепису на шкоду українців!

Вшехпольська „інструкція“ Прушинського.

Хто з нас не пам'ятає божевільних міркувань Прушинського, якими він заповнював ендецькі газети та які всецільно були присвячені протиукраїнській нагітці?

Після травневого перевороту він перестав юдити проти українців, бо шкільна влада перенесла його, як гімназійного вчителя — вшехпольяка, до корінної Польщі. Останніми часами він знов заговорив. Т. зв. „польське товариство опіки над кресами у Львові (вул. Бурларда ч. 4.) вдало у великій кількості примірників брошуру-летючку під наголовком: „Spis ludności i jego wielka ważność dla Wschodniej Małopolski“ — яку написав наш знайомий — д-р Марцелі Прушинський. Ця летючка на 4 сторінки друку формату малої чвирки має бути вшехпольською інструкцією для всіх поляків в часі загального перепису населення.

На першій сторінці містяться загальні тенденційні інформації, як нпр., що по громадах мусять переписні комісарі самі вповнювати переписні аркуші, а по фільварках може одна особа повинувати всіх постійних, сезонних і поденних робітників і ті аркуші передати комісареві. Не трудно додуматися, до чого аміряють того роду поради, не говорячи вже про те, що вони є негідні з урядовими інструкціями.

На другій сторінці брошури, під наг.: „Spis

ludzi według religii“, маємо цікаві історичні міркування Прушинського. Подаємо їх в буквальному перекладі:

„Римо-католики оставали довгий час в заведбанні. Говорено, що це байдуже, чи хтось є римо-католиком, чи греко-католиком, а тому, що давніше мало було костелів, а зате скрізь по селах стояли церкви, хрестили також римо-католики своїх дітей в греко-кат. обряді. Таким робом ми втратили у Східній Галичині (Малопольщі) около мільона римо-кат. яких нащадки є завзятими українцями (в оригіналі скрізь „русини“ й „руски“ — прим. Ред.) й не навидять віри своїх предків.“

Так то цілі села ходоцької шляхти, головню гербу Сас, стали греко-католиками, тому, що або хрещено дітей в церквах, або шляхта давала своїх синів на греко-кат. священників, бо ті могли женитися. Нпр. в 1679 році був гр.-кат. єпископом в Перемишлі Антій Витвицький, а його близький свояк Самійло був рим.-кат. київським єпископом. Треба всіх шляхтичів освідомити, що вони були колись римо-католиками.

Зрештою, що сьогодні хрестять неправдо руські священники діти з мішаних подруж в грецькому обряді. В одній лише Могильниці, теревельського повіту охрещено неправдо (!) 124 дітей в грецькому обряді. Крадіж дітей (!)

відбувається постійно й у вільній Польщі, на велику шкоду поляків“.

З цих лжеісторичних міркувань Прушинського виходить яово, що він хоче, аби всю ходоцькову шляхту записано в переписі як римо-католиків і щоби комісарі контролювали, чи діти є справді греко-католиками. Такто Прушинський хоче впливати на „справедливе“ переведення перепису“.

На третій сторінці брошури п. з. „Записване звизка ойчистого“ пише Прушинський таке:

„Розуміється, що всі римо-католики мають подати при переписі польську батьківську мову. Вправді старші люди, добрі поляки в Малопольщі говорили між собою часто по українськи (!), а проте вони є поляками (!!). Пере розбором Польщі всі, бодай трохи освічені люди, говорили по польськи, українські священники говорили проповіді по польськи, а української мови вживала тільки найтемніша білота. Австрія ослабила полицію, підбурювала українців проти поляків, посаждала українські гімназії й навіть впала на глуму та злобу (!) думку оснувати український університет, хочаби вятворити кадри українських боєвиц. Багато польських хлопів зукраїнізувалося (зрушилося). Тому поляки римо-католики не сміють подавати української мови, як своїх батьківську. Вони не сміють запродадися українцям (русинам).“

Щодо греко-католиків, то треба тямити, що при попередньому переписі записано 330.000 греко-кат. як поляків, а тепер та кількість напевне збільшиться, бо всі греко-католики, яких предки були римо-католиками й поляками, уся ходоцькова шляхта греко-католицького обряду, подасть (?) тепер у вільній Польщі польську мову як батьківську. В усіх мішаних подружжях слід подавати виключно польську (!) мову (!). В переписних аркуші знаходиться рубрика „українська мова“ а в скобках додає „руська“. Тимчасом спокійні русини, не хотуч України, якої ніколи не було і не буде, і не будуть подавати української мови. Богато порадних (!) русинів, які не хотять бути гайдамаками (!), запишеться напевно за поляків. Перепис є тайним і ніхто не дізнається про ізвичини. (!!)“.

Стільки п. Прушинський про батьківську мову. Він рахує на те, що багато переписних комісарів візьме собі до серця його поклик і буде переводити перепис згідно з його інструкціями. Українське громадянство, а в першу чергу світська і духовна інтелігенція повинні подбати, щоби вшехпольські інструкції, суперечні з законами постановами, не мали в часі перепису практичного пристосування.

На закінчення він містить заклик до всіх поляків. Обовязком кожного поляка є, мовлять, „працювати над тим, щоби перепис випав корисно для польського стану посідання“.

Пан Прушинський хоче мати вплив на перепис населення, хоче щоби його переведено тенденційно. Завданням освідомого українського громадянства є протидіяти злочинній акції Прушинського шляхом освідомлення широких народніх мас.

Одночасно запитуємо відповідальні урядові чинники: чому вони дозволяють друкувати й ширити поклики з зазогою до фальшування перепису і до непослуги офіційним інструкціям? В. Ц.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З 3. ЛИСТОПАДА 1931.

Д-Р ВОЛЬФАНГ БОРН.

Стан плярстичного мистецтва в сучасній Європі.

Відомий австрійський критик мистецтва, що відвідав Львів і оглядав наші вистави, згодився ласкаво на прохання нашої редакції написати статтю, яку передаємо в перекладі.

Львівська публіка має тепер нагоду кинути одним поглядом на течії, що в сучасній мистецтві дійшли до виразного впливу. Дві вистави українських мистців дають образ того, що ворухить мистецькі кола на чужині. Бо молоді українські артисти, приїхавши у Париж і Берлін розпльмували очі і переживали самі те, що діялося довкола них. Новаківський, провідник мистецької школи, стоїть теж подекуди в підземельнім звязку із великим мистецьким рухом. Його метаморфоза стилю від декоративного імпресіонізму до висловного мистецтва, до експресіонізму, не є актом якоїсь зосбисті самоволі тільки потвердженням зміни, яка відбулася в загально-європейському мистецькому змаганні.

Це змагання прибрало в різних країнах різні форми. А проте кожний хто охоплює твор-

чість сучасних мистців, відчуває спільноту деяких тенденцій, що лежать в основі різноманітних явищ. Пригадаймо собі: від половини XIX. віку: техніка, а з нею матеріалізм вірвалися в органічний розвиток мистецтва і зробили в ньому незагладжену прірву.

Тоді почали наслідувати старі форми стилу, ті псевдоготичські та псевдоренесансові будівлі, що повстали на Заході, яким на Сході відповідала псевдоантикська та псевдомосковська архітектура. У малярстві панував історичний образ, а плярстика залюбки плетала театральні монументи — все це були манівці, які остаточно мусили довести до безрадности та унадку.

Не бракувало реагування на ці прояви і воно було здорове. Англійці перші проповідували нову естетику в предметах буденного вжитку і вводили ці теорії в практику. У гурті Вілліама Морріса повстав модерний мистецький промисл. Спершу не міг він обійтись без піддержки готику, але аголом найшов шлях до самостійности. А сталося так тому, що тут дійшли до суті справи: кожну річ треба було логічно вивести з матеріалу та техніки. Завернули теж до ремесла як до творчої сили. Це було здорове явище. Але не було ще не все. Тому, що за той час техніка притягла до себе творчість із нестримною силою і таким робом нові гарні плоди промислового мистецтва попадали як виїмки серед мася логаних. Щойно пізніше можна було найти вихід із цієї дилеми.

За той час у Франції імпресіоністи покладали край старому малярству. Тодішня молодь мала досить літератури та історії, якою її починала. Вона вірила своїм очам більше, як зразкам розвішаним по галеріях, покритих блеском політури. На страх усіх, що лишалися позаду повстало нове переживання природи нове плещерне малярство в чистимі цятками фарб, із революційним розмахом кисті. Відкрите новоазіатське мистецтво стало сильною піддержкою для сміливих малярів. Чар японських барвних дереворитів, що тоді здобули світ, були сильно споріднені із цим змаганням.

Потрібна була ситуація в плярстиці, де тоді надавало імя Родена. Та тут хресним батьком було екзотичне мистецтво, тільки готич, якого духа відкрили тоді наново після довгої гри зовнішніми формами.

Ще досі живемо впливами цього руху, ре будженого цими мистцями. А все-ж минуло трохи часу і навіть те нове, що вони принесли загалом в плярстичне. І знову прикладне мистецтво заступалося до новозміненних обставин. Справжня ядерна архітектура, справжній модерний художній промисл повстав із свідомости, що нову красу можна добути тільки через мистецьке переживання новітніх метод продукції.

(Довіщення лнм.)

Листопад ----- місяць українських інвалідів!

Публики було і на концерті і на всьому святі дуже багато. І день був гарний. Ювілей закінчив національним гімном.

ма що тут говорити, бо він до нині зовсім не відчував не то що візантійського, але й навіть сучасного мистецтва. На строгість і повагу старих ікон, на відсутність сентиментальної драматичності у східному богослужінні, на одноманітність ірмологійного співу — без синодальної гармонізації — звичайно дивляться тут як на застарілість і муміфікацію. А всеж у всьому тому пробиваються і живуть уявлення ідеального світа в потусторонніх ієратичних обрисах.

Ідеальну інтерпретацію релігійного мистецтва передала Візантія усьому християнському світові, але найбільше саме Римові у його безсмертних мозаїках і фресках безчисленних прадавніх церков. Не гадуємо тут про Палермо, Неаполь, Равенну та Венецію. Творці національного італійського мистецтва Чімабуе і Джотто в саме виявом чудової синтези Візантії і Риму.

Очевидно українці мають своє, окреме від великорусів розуміння і виявлення релігійного мистецтва. Як у пластиці так і в будівництві вони оригінальні, без аналогії на Сході і Заході. Однак тавро близького споріднення давнього українського мистецтва з Візантією ніяким чином не може бути усунене з найкращих і наймогутніших пам'яток культурно-національного життя України. Великі скарби галицького іконопису XV—XVI, ст. в проречистих свідках лемківського впливу візантійського мистецтва на українське. Особливо ясно виступає це в порівнянні при явних фігурах галицької іконографії, в чому сходиться вона з первісним, дуже загальністичним канонем рисунків-малюнків місяцеслова імператора Василя II, кінця XI, в ватиканській бібліотеці. Новгородські і московські ікони того часу послугувалися вже непомірною вилученими поставами.

Ох, церква була дуже послідовна в своєму змаганні до абсолюту — і в богослов'ї і в обряді та релігійному мистецтві. Чим була для Заходу філософія Аристотеля, тим, а може ще й більшим, стала філософія Платона для Сходу. У містичному, безпристрасному зрівноваженні релігійного мистецтва Візантії хотіла створити прообрази вічного ідеального світа, незалежного від наших змінливих почувань. Особливість східного монашества з його відірваністю від життя, пояснюється перш усього не шукання вічного божого міста. І хто знає, чи саме не в тому треба шукати кореня слабиї церковної організації православ'я.

Однак при всій слабкій організації вогонь віри все палав у східній церкві. Навіть при явній упадку православної церкви на Ралішчині — хто знає, чи не стоїть вона морально та духовно на більшій висоті, як вона була в часах найбільшого людного розквіту. Хоча і найсильніша організація в часі деяких історичних подій може захитатися, то всетаки як довго дух святості збережеться в лоні церкви ніщо і ніхто не може її зникнути. Відсутність, недоліжок, зменшення числа вірних — це для церкви ще не упадок щодо якості. Славу церкви творять святі... Як у житті необхідно треба героїв з їх учинками, так церкві треба благодієльних людей з видимою саможертвою для служби Богові та його світа. Оце і святі викликають подвиг і пошану у всіх, навіть у невірних, яких святе життя людини може переконати краще за всяке богословське муштрування. Тільки надзвичайною силою своєї святості зможе церква знову покорити весь світ законом вищого життя

А. Свенціцька.

Берестейський процес.

Суботнішня розправа почалася в 11 год. від дальших зізнань свідків обвинувачених. Зізнавав свідок Генрик Кавецький. Він говорив майже те саме, що Казимир Стаміровський в чотирнадцяту, а після переходить до змалювання свого відношення до справи. Оповідає, що він сам, як директор департаменту громадянської безпеки в мін. внутр. справ, зложив прохання, щоб уряд видав прикази для припинення діяльності опозиції. У перших днях вересня одержав він приказ виготовити список підозрілих і непевних осіб і доручити його зверхникові, 9 вересня одержав наказ арештувати особи, записані на списку. Після переходить до приготування опозиції урядові похід на Варшаву; почин плану такого походу вийшов від ППС, а увійти до Варшави мали бойовики з підміської округи. На питання адвоката, хто давав прикази арештувати, признає що він, але не знає чому нема в актах тих наказів; в обвинувачених не переводили ревізії, хоч підозрювали, що мають зброю. В союмі арештував він чотири особи. До майже ввечері 14 вересня допустила поліція тому, що провідники опозиції сиділи вже в тюрмі і опозиція без них була безсилна та не змогла перевести своїх попередніх намірів.

Дайте моральну й матеріальну поміч тим, котрі впали жертвою найвищого громадянського обов'язку!

Роковини 1. листопада у Львові.

Львів, 1. листопада 1931.

Роковини пам'ятного дня 1. листопада 1918 р. святкувало львівське українське громадянство щороку незвичайно величаво. Поруч святочних сходів по численних товариствах та установах, відбувалися від кількох літ заходом Т-ва Охорони Воєнних Могил величчя панахида за полеглих на подвір'ю церкви св. Юра при участі всього львівського духовенства і в відповідній проповіді. На такі панахиди, що відбувалися ввечері при прекрасній освітленій і прибраній стрілецькій могилі, приходив буквально цілий український Львів, щоб віддати поклін пам'яті полеглих і знятися думками понад усі наші щоденні турботи. Останнє таке незабутнє свято, що стигнуло було на Святоюрську Гору кільканадцять тисяч учасників, переживали ми в 1928 році, в 10-ліття великої події. Свято це, як відомо, закінчилося дуже сумно. Тому в 1929 р. панахида з відомих причин мусіла відбутися вже тільки внутрі цер-

кви св. Юра, а минулого року її зовсім не було. Перед цюгорічними роковинами 1. листопада появилися на мурах Львова клепсидри Філії Т-ва Охорони Воєнних Могил, в яких повідомлялося, що в тому дні будуть відправлені панахиди за полеглих стрільців УГА по всіх церквах Львова в полудне, після закінчення звичайного недільного богослужіння. І справді, згідно з цим повідомленням наше духовенство відправило ввечері вполудне торжественні панахиди за полеглих по всіх церквах Львова і його передмість у числі 14. Майже по всіх церквах відбулися ті панахиди при гарно прибраних зеленю і квітами могилах, при чому всюди співав місцевий хор. Участь вірних у тих панахидах була масова. Таким робом цілий український Львів зложив і цього року, в 13-ї роковини пам'ятного дня, хоч і скромно, але гідно свій поклін пам'яті полеглих синів українського народу і помянув їх щирою молитвою.

Українські адвокати у Львові проти проєкту адвокатської ординації.

В суботу 31. жовтня відбулися сходи львівської делегатури Союзу Українських Адвокатів. Сходинам проводив сеніор львівської палести д-р Степан Федак. На початок порядку нарад увійшов реферат д-ра Михайла Волошина, в якому референт піддав гострій критиці проєкт нової адвокатської ординації що стремить до вкорочення автономічних прав адвока-

тів. Ширший зміст цього реферату та голоси присутніх членів СУА подамо пізніше.

На сходинах були присутні і брали участь в дискусії м. ін. президент СУА д-р Кость Левицький та д-р Степан Біляк з Городка, член правничої комісії Української Парламентарної Репрезентації.

ОСТАННІ ВІСТІ

СПРАВА АВТОНОМІЇ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ У ПОЛЬСЬКОМУ СОЮМІ.

Варшава, ПАТ. Денний порядок соймових нарад у дні 4. листопада ц. р. передбачує завіт адміністраційної комісії про внесення ППС у справі признання автономії для областей замешканих українською більшістю. Звіт здаватиме пос. Здк. Стронський.

ВІДЛОЖАТЬ СЕСІЮ СОЙМУ?

У варшавських політичних колах круляють чутки, що законодавчі установи полагождать проєкти законів, які є на денному порядку, а потім сесію сойму та сенату відложать, заки вони ще приступлять до праці над бюджетом.

РЕКОНСТРУКЦІЯ ПРИСТОРОВОГО КАБІНЕТУ?

Зачувати, що в Присторовім кабінеті наступлять зміни. Мають, буцімто, уступити: мін. скарбу Ян Пілсудський, мін. пром. й торгівлі д-р Зажицький, мін. справедливості Міхаловський та мін. прилюдних робіт Норвід-Найгебавер.

Чутки про димісію Стаміровського.

Зачувати, що небаром наступлять зміни на становищах воеводів. Костек-Бернацький, нібито, буде іменованій келецьким воеводою. Його наслідником на становищі новгородського воеводи іменують віцеміністра внутр. справ Стаміровського (який виступав в берестейським процесі як свідок і йому м. ін. оборона доказала, що він не читав брошури Вандервельда про Польшу).

БЕРЕСТЕЙСЬКИЙ ПРОЦЕС ПЕРЕРВУТЬ?

У Варшаві круляють чутки, що на днях перервуть і відішлють для слідства берестейський процес, де його мають доповнити. Зачувати теж, що президент держави (який перервав свою відпочинкову відпустку та вернувся у Варшаву) прийняв на аудієнції марш. Пілсудського. У Бельвердері був теж на аудієнції директор заг. департаменту мін-ства вн. справ Кавецький. Президент прийняв теж на аудієнції прем. Пристора, в якого інформувалися про біжучі політичні справи. Марш. Пілсудський прийняв на аудієнції мін. справедливості Міхаловського.

НЕ ЗАТВЕРДИВ КОНФІСКАТИ ЗВІТУ З БЕРЕСТЕЙСЬКОГО ПРОЦЕСУ.

„Дзєнік Бидгоскі“ був сконфіскований за докладний звіт із берестейського процесу. Прокуратор при окр. суді в Бидгосі не затвердив тієї конфіскації, бо не додав у звіті з явної розправи прикмет злочину.

ДЕФИЦИТОВИЙ БЮДЖЕТ ПОЛЬЩІ НА 1932/33 Р.

Уряд виготовив нарис видатків держави від 1. V. 1932 р. до 31. III. 1933 р. Нарис бюджету передбачує 2,452,393,400 зол. видатків, 2,375,015,800 приходів, себто 77,387,000 зол. недобору.

ГОЛОВНА УМОВИНА ЗМІНИ ВЕРСАЙСЬКОГО ТРАКТАТУ.

„Кенігсбергер Альб.“ цит. помітив заяву — як твердить — із найпродостойнішого італійського джерела, згідно з якою Мусоліні сказав, що припинення безпосередньої злуки між Німеччи-

ною та Ох. Пруссією творитиме головну умовину ревізії Версайського трактату.

На вічу національно-соціалістичної партії в Данцігу бувають туринський міністр д-р Фріх виголосив 30. листопада промову, в якій між ін. домагався від німецького уряду, щоб зажадав від Польщі звороту поморського коридору. На основі принципу самовизначення народів слід на території Данціга перевести плебісцит, щоб уможливити місцевому населенню поворот до німецької держави.

ГОДЯТЬСЯ ПРИПИНИТИ ЗБРОЄННЯ.

Французьке міністерство заграничних справ оголосило 31. жовтня комунікат, яким повідомляє Союз Народів, що французький уряд може згодитися на припинення зброєнь на один рік, якщо зроблять те сусідні держави. Це припинення буде згідне з текстом відомої резолюції Союзу Народів.

Уряд американських Зєднених Держав годиться теж здержати зброєння на один рік, почавши від 1. листопада ц. р., але під умовиною, що таке саме рішення приймуть інші морські велікодержави.

Таке саме становище супроти пропозиції Союзу Народів і з тими самими застереженнями заняли Німеччина, Італія, Швеція і Швайцарія.

ДРІБНІ ВІСТІ ПАТ.

Еспанські кортези відкинули домагання аєсти приватну власність. — Бельгійським робітникам хочуть знизити заробітну плату на 3 проц. — Бразилійська амбасада в Парижі заперече поголоски про заворушення в Пернамбуку. — Літвінов виїхав із Ангори. Важність мирового турецько-радянського договору з 1924 р. і морського з 1931 р. продовжили обі підписані держави на дальших 5 літ. — В Атезах повстав комітет для піклування над справами Кипру, до комітету приєднались представники всіх грецьких партій. — Данцізький сенат вирішив створити польсько-данцізький комітет для полагоди спірних питань. — „Журналь де Наций“ у Женеві помістив передовицю проф. льондонського університету, Герберта Сміта. Автор надіяється дуже скептично на проблему роззброєння до той пори, доки не перестануть існувати причини війни. — 7. грудня ц. р. відбудеться конференція міністрів різництва над поборюванням кривд економічної відбудови Європи.

СПОРТ.

ЛІГОВІ ЗМАГАННЯ.

Львів. Рух—Погонь 4:3 (2:0).
Познань. Легія—Варта 3:1 (1:0).
Краків. Краковія—Польонія 1:1 (1:1).
Варшава. Гарбарія—Варшавянка 3:1 (2:1).

ЗА ВХІД ДО ЛІГИ.

Ліни. 22. пл.—Напшуд 4:3 (2:2).

ЗА ВХІД ДО А-КЛАСИ.

Золочів. Бяли Ожел—Яніна 3:1 (1:0).

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Варшава. Польонія—Макабі (Вильно) 4:1.
Варшава. Гвєзда—Макабі (Вильно) 3:1.
Лодзь. ЛКС—Гапог 7:0 (4:0).

3 кіна.

КІНА „КОПЕРНИК“ І „МАРУСЕНЬКА“: „Х-27“ з Марленою Дітріх.

Реклама цієї фільми, що доходила до нас віддавна далеким відгомном уповні оправдала. Дарма, що тема фільми нагадує чимало двіри інші, в яких придбала славу велика суперниця Марлени Дітріх — Грета Гарбо, що перша створила своєрідний тип шпигунки, Марлена має не менше власного чару та драматичного галанту. Грета має в собі дещо недужого; її холоднокровність робить часто враження зовсім знесиленої, збайдужілої істоти; її вибухи жаги не гріють, а заморожують.

Марлена має в собі здорову змисловість людини, що хоче жити та вмє черпати з життя насолоду пригорщами, не затрачуючи почування міри. Це сильний і гарний хижак, тигриця, завжди готова до скоку. Для такої її вдачі роль шпигунки просто ідеальна. У цій фільмі „Х-27“ М. Дітріх уперше задивувала глядачів ще й ролю найважчої сільської дівчини.

Партнер Марлени відомий 100-відсотковий мужчина Мек Ляглен, дав разом із нею картину небаченого двобою на життя і смерть. м. р.

3 судової салі.

Б. Кравців і 13 тов. перед львівським судом.

(Одинадцятий день розправи.)

Суботня розправа, що тривала розмірно довго, коротко з причини занедужання обвинуваченої Козакевичівної, не внесла до процесу нічого маркантнішого.

Свідок Норберт Гіннер, жид з Бібрки, склав зізнання в справі револьверу, який свого часу був йому десь заподівся. Він посуджував обв. Козакевичівну, що вона йому його забрала. Однак підстави до цього він не має.

Свід. Дембіцький, поліц. агент, під якого обсервацією оставав довгий час Кордюк. Цей свідок був вже раз у тій самій ролі на процесі, однак тоді, випитуваний обороною про подробиці цієї обсервації і її висліди, заслонювався § 103. к. п. Ця точка дозволяє поліц. свідкам ухилитися від зізнань.

Оборона поставила тоді внесок, щоби передсідник порозумівся з поліц. владою в справі звільнення свідка з урядової тайни. Поліц. влада погодилася цю справу відмовно. Випитуваний вдруге обороною замість відповіди повторює свій § 103.

Свід. Поліський теж поліц. агент зі Львова переслухуваний на ту обставину, що й попередник, не вносить нічого цікавого.

Після вичерпання листи прокур. свідків, передсідник розпочинає читання деяких протоколів з актів процесу, передовсім тих, що відносяться до вислідів ревізії у поодиноких обвинувачених.

Відтак перечитує протоколи зізнань д-ра Дмитра Левицького і редактора Василя Мудрого, які не були залучені до актів бобрецького процесу.

Після їх відчитання адв. д-р Шухевич констатує, що передсідник перечитав протоколи зпо-за актів без ніякого порозуміння з обороною, що уважає за негідне з процедурою. Цей факт просить докладно запроотоковувати.

Відтак передсідник зарядив довшу перерву, бо обв. Козакевичівній зробилося недобре підчас

розправи мусіла вийти. Колиж її не потрапило, передсідник перервав дальше ведення розправи аж до вітвірка, до год. 9. рано.

— о —

НОВИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС ПРОТИ СТУДЕНТІВ-УКРАЇНЦІВ ЗІ СТРИПЩИНИ.

Як довідуємося, перед львівською лавою прясатих суддів засядає в половині листопада п. р. шістьох молодих студентів зі Стрипщини під егідою державної алади (§§ 58. і 59.)

Обванувачені це:

1) Андрій Данчевський, студент політехніки з Надліччя, повіту жидачівського, 2) Василь Швед з Чернилиць, пов. Жидачів, 3) Богдан Гайчук, студ. політехніки, з Угерська, пов. Стрия, 4) Степан Новицький, студ. університету, зі Стрия, 5) Роман Винницький, студ. унїв. з Жужова біля Стрия та 6) Микола Мельничук, гімн. абсолювент з Надліччя, пов. Жидачів.

Справа делегована львівському суду зі Стрия.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ВІЛЬНЕ КОЗАЦТВО, двотижневик літератури та політики. Прага, 25. X. 1931. Ч. 4. Р. 4. Виходить у двох мовах українській та польській.

MORZE, organ ligi morskiej i kolonjalnej, Październik-listopad 1931 r. Zeszyt 10—11.

SLOVANSKY PREHLED, Sbornik pro rozmani politického, socialního a kulturního života slovanských států a národů. Жовтень 1931. Ч. 3. Річник XXIII.

— о —

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Понеділок, 2 листопада, год. 7:30 веч. „Тіль“.

Театр Різнонародностей:

Понеділок, 2 листопада, година 7:30 веч. „Радісне знання“.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Кроваві кемтури“ (Люпе Велес) і звуков. додатки. КАСІНО: „Розведена“ (Норма Шіпер). КОПЕРНИК: „Марлена Дітріх як Х-27“.

Львів: „Африка говорить“. 100 проц. звукова фільма.

МАРУСЕНЬКА: „Марлена Дітріх як Х-27“.

МІРАЖ: „Маски“ та „Гарольд жентельс“ (Гарольд Ллойд).

ОАЗА: „На Заході без змін“ (Ремарка).

ПАЛАС: Звукова фільма „Король буаварів“.

ПАІ: „Відродження“ (на основі повісті Льва Толстого; Джон Гільберт).

ПАСАЖ: „Тайна ліжущини“ (Гарі Піл), „Дикарка“ та додатки.

ПРОМІНЬ: „Чудеса в Масабельських горах“.

СТИЛЕВ: Звукова фільма: „Мадирська рапсодія“ та додатки.

УПІН: „Кривавий жарт“ (Рішард Талькед); „Двабій Тома Мікса“.

ХИМЕРА: „Весна в Пратері“.

Оголошуйтеся в найстаршій укр. щоденнику „ДІЛО“!

Програма радіо.

Середа 3. листопада 1931.

Лейпциг (259,3) 16:30 Концерт. Мор-Острава (263,4) 16:10 Соко. Братислава (278,4) 22:20 Циганська музика. Лондон (356,3) 21:15 Концерт. Гамбург (372,2) 20:00 Кабарет. Букарешт (394,2) 20:00 Концерт. Сотенс (403,8) 20:30 Концерт. Берлін (419) 19:30 Танкова музика. Рим (441,3) 21:00 Великий концерт. Гельсінґфорс (453,3) 20:00 Танкова музика. Лянгенберг (472,4) 18:15 Кожанка в часі трубадурів. Мілано (500,8) 20:45 Музичний твір. Бруксели (508,3) 22:05 Вечірній концерт. Відень (516,4) 22:25 Легка музика. Рига (524,5) 22:00 Вечір-ка музика. Мінхен (532,9) 19:30 Хор. Будапешт (539,5) Циганська музика. Осло 1071,4) 22:35 Танкова музика. Каліондборг (1153,8) 13:00 Концерт. Москва (1381) 18:30, 19:30 Концерт. Кенґсгаустергаузен (1634,9) 18:30 „Наше право і часи врані“. Париж (1734,1) 21:00 „Дослідники бігуна: Антарктида“. Харків (416) 13:00, 18:00, 20:00 Концерти.

Львівське радіо.

Вівторок, 3. листопада 1931.

Львів (380,7) 11:40 Перегляд краєвої преси ПАТ. 11:58 Час із Варшави. 12:10 Про погоду дня. 15:05 „Хвилина летуна“. 15:50 Програма для дітей „У вирі“. „На Личаківському планетарі“. 16:20 „Про Івана Остророга“. 16:40 Музика. 17:10 „Вартість питання ділчності у вихованні“. 17:35 Концерт. 18:50 Веселина 19:25 „Як твориться винахід“. 19:45 Радісний денник 20:00 „Шлях життя“. 20:15 Концерт. 22:10 Музика. 22:40 Доповнення денника. 22:50 Спортивні новини 23:00 Мандоцисти

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Український Театр під адм. пров. дом. І. Волощука.

З повтором до Перемишля.

СТАРІЙ САМБІР:

2. XI. „У вирі кохання“.

3. XI. „Ой не ходи Гріцю“.

С. А. М. Б. І. Р.:

4. XI. „У вирі кохання“.

5. XI. „Ромео і Юлія“.

6. XI. „Поїзд-мара“ (премієра).

ДОБРОМІЛЬ:

7. XI. „20 днів тюрми“.

8. XI. „Поїзд-мара“.

Відтак театр переїде до Перемишля на постійний зимовий побут. Про інвентаризацію вистави та дальший репертуар оголосяться шліше.

489

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

УВАЖНЮ загублену військову книжку видану П. К. У. Львів. Мсто на назв. Петро Хмельник, уроджений 1902. 770 1—3

КАНДИДАТ АДВОК. з 4 літ. практикою шукає місця в адвоката. Ласкаві оголошення до Адміністр. „Діло“ під „Кандидат“. 769 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Накладом Української Книгарні в Станіславові, вул. Соборського ч. 16. вийшли:

1) НАУКА СОЛЬФЕЖА ч. II. М. Кудія. Цей підручник спішу поручений Міністерством Освіти рескр. II—18250/31. до шкільного вжитку. — Ціна зол. 1.80.

2) УКРАЇНСЬКІ ВИШІВКИ, серія I. II. Кожна серія має 8 листків і 24 звори. Ціна одної серії 3.50 зол.

Висилається за післяплатою або за попереднім надісланням готівки. 3-4

Акушер-Гінеколог Д-р Д. Різель

б. лікар клінік полож.-гін. у Берліні й 745 Парижі орд. від 3—5½. 2—3

Львів, Браеріаська 11 а. тел. 97—70.

ВІКАЗ

жертв, зложених в „Дні Студента“ дня 5. вересня 1931 р. в тернопільському Воевідстві для Товариства Прихильників Освіти у Львові на „Фонд Допомоги Українському Студентству“.

Повіт Тернопіль: Тернопіль 468, Березівка Вел. 1840, Товстозуг 2990, Біла 3021, Бірки Великі 4525, Грабовець 520, Гайбичок Великий 3630, Денисів 1910, Довжанка 3590, Доманівка 396, Діскав 2290, Ігровина 1880, Іваків Гор. 2415, Іваків Доз. 1647, Купчинці 794, Крисяка 673, Байківці 20, Русанівка 1885, Явчак 050, Шахтинці 4172, Романівка 3372, Остапівці 1531, Покропівка 25, Протова 3425, Черніків 10, Чернівці Руський 997, Смильці 27, Пронятин 2685, Галайці 1030, Куряків 2847, Цибрів 2002, Городище 697, Миколівці 3145, Острів 1175, Буцнів 760, Сущин 1928, Скоморохи 1065, Ступин 1688, Стегнішівці 266, Гай Шахт. 2310, Кутківці 1665, Купчинці 1.08, Ходаків Мал. 3077, Заруде 1278, Криків 815, Смолянка 1615, Малашишівці 2081, Чистий 436, Пасісшівці 1195, Петриків 1328, Гай Великий 8060, Ходаків Великий 7. — Разом 157421 золотих.

Повіт Перемишляни: Перемишль 972, Глишин 5850, Розварини 1647, Лички Корол. 965, Задіре 1790, Полтва 5, Коросно — Перемишляни 2712, Брухоничі 2, Уляв 6, Дусани 655, Ячичи 3874, Корняків-Гайків 1602, Полохів-Плетеничі 260, Перемишляни 6299, Кишків-Сверж 2220, Борців 6, Лаланці 3058, Личків 561, Чукернісшівці — Ужкович-Мершківці 1375, Бахів-Балотичі 2839, Брухоничі Остаповичі-Ужковичі 2579, Подусянка 2069. — Разом 43777 зол.

Повіт Копичинці: Васильківці 15, Пробіжні 2020, Товстенке 2, Целіш 1, Чабарівка 1255, Шидлівці 5, Копичинці 2330, Яблонів 8. — Разом 8725 зол.

Повіт Скалат: Вікно 1880, Лежанівка 407, Новосілка Гр. 10, Гайів 32, Бучини 890, Елеонорівка 244, Красне 837, Пайів 1290, Грималів 6755, Панаївка 2346, Сорочівка 3494, Зарубинці 849, Поплавні 894, Жеребів Кор. 420, Жеребів Шлях 470, Козодівка 3662, Старий Скалат 2204, Молчанівка 625, Подусянівка 788, Новосілка Скалат 603, 707, Мантєва 1050, Лука Мала 2138, Фавіва 1652, Турківка 2, Рожиська 40, Зелена 2050, Білинська 995, Сороча 8, Підволочиска 1750, Заднішівка 350, Кацківка 4, Оршівка 1209 і 1 амер. дол., Чернішівка 675, Старошишина 1900, Супранівці 9, Товсте 790, Кут 1477, Черкавель 310, Бірки Мал. 1901, Саджанки 2844. — Разом 67500 зол.

Повіт Зборів: Поморяни 3630, Миківці 540, Кудобичи 555, Тустогован 1080, Мшана-Жуничі 8, Підгайчина 21, Перемишляни 1410, Попушани 014, 1204, Панаїска 7, Гай на Рудок 1120, Залізці 3640, Зборів 3750, Ротадя 643, Бірки 250, Махнівці 610, Торців 1673, Богутин 735, Жабинь 333, Голів 194, Казьня 379. — Разом 25120 зол.

Повіт Збараж: Чернішівці 3925, Березівка-Курини 890, Іваківці 393, Розношівці 1390, Іваківці 365, Доброводи 1421, Зарубинці 1172, Збараж 11172, Лубинишівці 7230, Лисини 3810, Залужє 531, Шидлівці 4422, Лубинишівці 12, Пенківці 2312, Кобиля 2907, Козарі 999, Глишин 1430, Козлівка 20, Базаринці-Гайбичок 254, Добросирія 20, Палайшівці 17, Шидлівка 19, Токи 3232, Нове Село 880, Герасівка 1730, Глишинці 2215, Голотин 1534, Воробішка 4175, Сторики 1722, Медва 2056, Сухинці 1525, Токи 3232. — Разом 84919 зол.

Повіт Березани: Березани 1090, Бишківці 2761, Висоудів 31, Потурки 273, Свобода Золота 7, Курини 1130, Лисини 1776, Копів 010, Рибини 984, Гайранчуків 10, Берів 2510, Рай 1160, Козарівка 1620, Дібне 11, Шидлівці 747. — Разом 30418 зол. і 1 ам. дол.

Повіт Гербовиці: Гербовиці 1630, Могилівці 467, Залізці 3422, Глишинська 3118, Дараків 2523, Романівка 28, Ласківці 2669, Деревішка 25, Лоска 2132, Мала 1984, Іваківці 1966, Кривий 1879, Свобода Струсів 1714, Семенів 1614, Глешава 1490, Засточа 1330, Острівці 1280, Янів 1185, Варварини 1020, Радичів 929, Іваків 635, Зубів 335. Разом 57621 зол.

Повіт Золочів: Золочів 7040, Золочів-Зарче 3, Оасько 6893, Пішки 590, Золочів 1980, Пичаши-Хвилюшівці 10, Пичаши-Розваж 1079, Філарівці-Струпи 720, Підгірні-Залізці 1633, Кляшківці 1120, Голотини 050, Голотини-Голотини 1186, Перемолочна 1590, Пугів 1734, Ривів 745, Білий Камінь 2939, Воронівці 530. Разом 8463 зол.

Повіт Чортків: Спаська 475, Яголинці 645, Білобожичи 640, Залізківці 35, Росочів 485, Базар 1, Чортків 89. Разом 12125 зол.

Повіт Радехів: Сущин 270, Холівці 1109, Ручач: Разом 31419 золотих.

Ціє Тернопільське товариство до 55218 зол. і 1 ам. дол.

Всім П. Т. жертводавцям і збірникам Вид. Товариства складає шпору подяку. Дальший виказ жертв зложених на збори, а також шила датків, зложених П. Т. поодинокими громадянами буде оголошений шліше.

Ганочасно прохаємо П. Т. збірників та зборків комітетів, які досі не надали збіркових лист, щоби негайно звернули їх до канцелярії Товариства у Львові, Сущинського 21. — За шила Товариства: Володимир Демківський — секретар.

Присилайте передплату!

За редакційні відповіди: Олександр Костик

Вид. Видання Співка „Діло“.

З довідки Вид. Співка „Діло“, Львів Ринок 11